

Egy év a kormányon.

A napokban lesz egy esztendeje annak; hogy Károlyi Gyula gróf és kormányának tagjai nehéz viszonyok között átvették az ország ügyeinek vezetését. Mint jól emlékeztetünk rá, Károlyi Gyula gróf nem kereste a hatalomrajutást, hiszen csak hosszas rábeszélés és vonakodás után vállalkozott arra, hogy a kormány élére álljon és igyekezzen kivezetni az ország szekerét abból a kátyúból, amelybe saját hibáján kívül jutott. Súlyos és hálátlan feladat volt ez, mert a nemzet egyetemének érdekében olyan intézkedéseket kellett végrehajtani, amelyek sok egyéni érdeket érintettek és fokozottan tették próbára az egyes embereket, társadalmi rétegeket, sőt az egész nemzet teherviselőképességét és áldozatkészségét is. Fájdalmas operációra volt szükség, de meg kellett tenni azért, hogy a nagy betegnek, az államnak állapota jobbra forduljon, hiszen a fenyegető veszélynek, az államcsödnök bekövetkezése egyformán végzetes lett volna Magyarország minden lakosára.

Most, amikor a gyógyítási folyamatnak első esztendeje eltelt, mindenki megállapíthatja, hogy a beteg az életveszélyen túl van, kezd erőrekapni és a javulás normálisan halad előre. A költségvetésnek sok bajt okozott túlméretezését sikerült leszorítani, az egy év előtti nagy deficitet majdnem teljesen megszüntetni és az egész állami gépezetet az eddiginél jóval egyszerűbbé és ezáltal olcsóbbá tenni. Az ország hitelképessége iránt ismét megerősödött a bizalom, amit nemcsak mi állítunk, hanem a külföldi mértékadó tényezők kijelentései is igazolnak, valamint a nagy külföldi tőzsdé-

ken a magyar értékeknek javuló árfolyamai is.

Nem akarjuk mindezzel azt mondani, hogy most már minden nehézségen túl vagyunk és további erőfeszítésre nincs szükség. A munkának csak első részlete fejeződött be, a következő részletekben még nagy feladatok várnak a kormányra, és mindannyiunkra. A mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari élet sok bajjal küzd és bár ezeknek a termelési ágaknak támogatása tulajdonképpen nem szigorúan vett kormányfeladat, a mai időkben nem lehet elzárkózni a termelés bajai elől, hiszen a nemzet igen nagy rétegeiről van szó, amelynek rossz sorsa károsan hat ki az összességre is. A kormány éppen ezért állandóan napirenden tartja a gazdasági és általában a termelési kérdéseket és már eddig is minden tőle telhetőt megtett a bajok enyhítésére. Azért mondjuk, hogy tőle telhetőt, mert ezek olyan kérdések melyeknek szoros nemzetközi kapcsolataik vannak. Így például mezőgazdasági termelésünk feleslegeinek elhelyezésére külföldi piacokra van szükségünk és ezen a téren sok nehézséget támaszt még az ipari államoknak is önellátásra irányuló törekvése. Külön érdeme a Károlyi kormányának, hogy ilyen körülmények között is sikerült termelésünk jelentékeny részének piacot biztosítani és reményteljes kilátások vannak az egész természetesen értékesítésére is.

Az országgyűlés elmúlt évi ülészaka is azt biztosítja, hogy a kormány majdnem kivétel nélkül gazdasági jellegű javaslatokkal foglalkoztatta a törvényhozást. Olyan javaslatok voltak ezek, amelyeknek elfogadása közérdekű volt és

nem tűrt meg hosszas parlamenti vitákat sem, egyszerűen azért nem, mert minden napos késedelem veszteséget jelentett az állami és a magángazdaságnak egyaránt.

A múlt nyáron megalakított 33-as országos bizottságnak éppen az egyik hivatása, hogy mint kisebb, de a gazdasági élet minden ágában jártas egyénből összeállított testület, pártszenvédelektől lehetőleg mentesen, csak a közérdeket tekintve, vitassa meg a szükséges intézkedéseket. A bizottság ennek a feladatának eddig is teljes mértékben megfelelt és elismerésméltó buzgalommal támogatta a kormányt nehéz munkájában.

A képviselőház ülésein, sajnos sokszor kellett tapasztalnunk azt, hogy az ellenzéki kritika nem állt azon a magaslaton, mint különösen a mai időkben erre szükség volna. Olyan javaslatok ellen foglaltak állást a baloldalon egyesek, amelyeknek általános haszna nem lehetett vitás. Ami pedig az ellenzék részéről elhangzott kívánságo-

kat illeti, hányszor kellett látnunk azt, hogy olyan dolgok megvalósítását sürgetik, ami vagy nem időszerű, vagy anyagi okokból kivihetetlen.

A kritika jogosságát nem akarjuk ezzel kétségbe vonni. Kritikára szükség van minden közéleti tevékenységnek és elsősorban egy egész nemzet életre kiható kormányműködésnek, de csakis tárgyilagos alapon.

Mivel pedig most nem parlamenti szóvitákra, hanem a legégetőbb gazdasági feladatok megoldására van szükség, nem látjuk helyénvalónak azt, hogy népszerűség hajhászai okból a parlamentet újra meg újra összehívják. Még az ellenzéki is több elismert nevű politikus ez ellen nyilatkozott és példát nyújt arra, hogy az életbevágó kérdésekben ma minden embernek a kormány mellett a helye, hogy működése első esztendejének sikereit ujabban gyarapítsa a köz javára.

Munkahiány és telepítés.

Irla: Dr. Angyán Béla ny. államtitkár, orsz. gyűl. képviselő.

A jövő feladatok egyik legégetőbb kérdése a termelés átszervezése, nemcsak a mezőgazdaságban, hanem ipari téren is. A kereskedelmi mérleg alapján egy átfogó programot kell kidolgozni, hogy mit, mennyit és hogyan termeljünk, mert csak így lehet a gazdasági élet egészséges funkcionálását biztosítani és az áralakulást szabályozni.

Az áralakulásra feltétlenül befolyással van az, hogy bizonyos gyáraknál és a gyáripár bizonyos részeiben nincs meg a bátorság arra, hogy az életképtelen részeket a mérlegből kivessék, leírják. Itt holt tőkét cipelnek magukkal, holt tőkéből akarnak rentabilitást kitermelni és az ezáltal előálló rezsijük olyan horribilis nagy, hogy ez kétségtelenül jelentkezik az áralakulásban. Az irracionális üzemeket be kell csukni, a nem rentabilis üzemeket pedig le kell írni, akár tetszik ez a magángazdaságnak akár nem.

És ezt az átszervezést nem a törvényhozással, nem redevetekkel kell megcsinálni. Ha az élet nem csinálja meg magát, vannak vámpolitikai, adótechnikai és tarifális eszközök, amelyek ezeket a magángazdasági üzemeket erre az útra rá fogják kényszeríteni.

Kétségtelenül, jelekedni fog ennek az átszervezésnek a rendjén egy fokozott munkanélküliség, amellyel a munkahiány mellett, amely már jelenleg is megvan. Bizonyos gazdasági ágazatokban feltétlenül csökkenni fog a munkanélküliség, viszont, más ágazatokban emelkedni fog. De, hogy mi lesz ennek a konzekvenciája, hogy ugymondjam a salbója, azt előre nem láthatjuk. De akár bekövetkezik, akár nem, mégis számolnunk kell ebben a korszakban egy munkanélküliséggel, és ezt valamiképpen le kell vezetnünk. Ennek levezetésére én az egyetlen helyes utat egy megfelelően

„A MUNKA” TÁRCÁJA

A halál árnyékában.

Irla: Szilárd Róbert.

A szél áthozta a San tulsó partjáról a fegyverek vérfagyasztó ropogását, de ez már csak a kivívott véres győzelem utóhangja. A felváltott század éhesen, megfáradtan halálosan kimerülve menetelt hátrafelé. Dél felé eltekint egy majorságot. Néma csend fátyola borította, lakói láthatóan menekülve hagyták el. A letaposott park közepén csinos urilak húzódott meg, előttük koronájú fenyők árnyékában. Mielőtt az a gyilkos golyó felgyújtotta a világot, itt boldog, egymásért élő emberek laktak!

Hamvas Gyurka századparancsnok megkönnyebbülten sóhajtott fel. Magához intette a szakaszparancsnokot és a szolgálattelvezető altisztet.

— Itt kipihenjük magunkat! Tollas, maga három emberrel körülnéz, nem bujt-e el itt néhány muszka!... Te pedig Pista, nézd meg, lakható-e ez a kastély! Ha élő lelket találtok, azt hozzátok elém!

Örmester ur Tolla néhány perc múlva elégedetten jelentette:

— Nem maradt itt egyetlen muszka sem, jelentem alászan! Olyan üres ez a vidék, akár a gyomrom!

Hamvas Gyurka elérte a célzást és elmosolyodott.

— Még egy kis türelem, aztán jól lakhatunk! Keressen védett helyet a legénységnek, helyezkedjenek el, ahogy tudnak. Őrségről gondoskodjék, mintha a kaszárnyában volnánk!

Alig adta ki a parancsot, megnyílt a kastély ajtaja. Mihailovszky zászlós egy hatvan év körüli ur társaságában jött ki felé. Hamvas Gyurka kutató szemmel vizsgálta az öreg, aki patriarkális szakállával, intelligens arcával nagyon kedvező benyomást keltett. A százados elé érve, udvariasan meghajolt és tiszta németességgel mutatkozott be:

— Kohanovszky Zdenko a nevem. Ennek a kastélynak vagyok a gazdája. Üdvözlöm parancsnok ur!

— Hamvas százados! — felelte kurtán Gyurka és kérdően nézett Pistára.

— Nem láttam rajtakívül egy embert sem a kastélyban!

— Legyen szerencsém szerény hajlékomban! — invitálta az öreg a tisztet. — Nem maradt itt más, csak én és az unokám, a kis Marja. Nem akart elhagyni a nehéz napokban... Fekszik, mert az izgalom nagyon megviselték...

Gyurka a zászlóssal némán követte az öregot a házba. A házigazda finom likőrt tett a tisztnek elé és megismételte az üdvözlést:

— Isten hozta az urakat! Érezzék magukat úgy, mint otthon! Engedjék meg, hogy gondoskodjam egy kis harapnivalóról, bizonyára nagyon éhesek!

Még sem várta, hogy Gyurka engedje, eltűnt a szomszéd szobán át. A tiszt felcsillanó szemmel néztek össze.

— Na, kis komám, hitted volna a tegnapi pokol után, hogy ma együtt leszünk a paradicsomban?

Pista legyintett a kezével.

— Hát hinni hittem, de a paradicsomnak azt a tulvilági paradicsomot vártam, nem ezt a földit!... Milyen jóképű öreg ember!

— Szeretném tudni, mi tartotta itt vissza? Hiszen az egész környék elmenekült.

Talán még megludjuk!

Kohanovszky szakította meg a beszélgetést. Kenyérrel, sorkával, sajttal, mézzel tért vissza és begyújtott a szamovár alá. Jóízű falatozás közben az öreg kérdés nélkül is beszélni kezdett:

— Senki sem maradt itt, mindenki elmenekült. Engem feleségem siria tartott vissza. Nem tudtam tőle elszakadni... Két fiam tiszt az orosz hadseregben, őket elvitte a cár parancsa. Az egyik orvos. Állandóan itt élt velem. A másik civilben tanár Varsóban... Orvos fiamnak két leánya van, Ljuba, ez most Lembergben van a rokonainál, meg Marja... Ő nem hagyta el a világot sem, hiába kértem, menjen el ebből a pokolból...

Szeretet sugárzott az öreg szeméből, mikor gyerekeiről, unokáiról beszélt. Gyurkának és Pistának melege lett a szíve körül.

— Az urak osztrákok? — kérdezte kisvártatva.

— Dehogy! — pattantak fel. — Magyarok vagyunk!

— Akkor kétszeres szeretettel üdvözlöm az urakat! Hiszen sorstársak vagyunk az elnyomatásban!

— Ön lengyel? — kérdezte Pista.

— Még pedig testestől-lelkestől!

— Az én őseim is lengyelek lehetnek, — mészázott el a kis zászlós, — legalább a nevem ezt mutatja.

— Hogy hívják?

— Mihailovszky Istvánnak.

— Mihailovszky... Mihailovszky...

— tündött a házigazda. — Az apámnak volt egy jó barátja, aki 49-ben Paskievicsel Magyarországra ment. Nem jött többé vissza... Azt mondták, elesett...

— Nem esett el, csak megsebesült. A nagyanyám házában talált menedékre, míg fel nem gyógyult, aztán örökre ott maradt... A nagyapám volt!...

Rövidesen úgy összeharagtoztak az öreggel, hogy még a halálos kimerültséget is elfelejtették. Estig tartották egymást szóval és csak hosszas unszólásra tértek pihenőre. Pista úgy elaludt, hogy még az ágyudörgés sem keltette volna fel. Hajnal felé furcsa álmot látott. Ott ült az ebédőben, ahol délután töltötte. Egyszerre kinyílt az ajtó és egy bájos, fiatal lány libbent be. Egyenesen oda-

átgondolt telepítési politikában látom, amely telepítési politikán belül, bizonyos termelési politikát is feltétlenül meg lehet valósítani. Ezt nem lehet ötletszerűen és nem lehet a la földreform csinálni. Tervszerű telepítési programot kell kidolgozni és e programmon belül, bizonyos termelési, szervezési kérdéseket, — különösen a mezőgazdaság vonatkozásában — meg kell oldani.

Ha arra gondolunk, hogy ez a telepítési program milyen magból induljon ki, hogy mi legyen az a földtömeg, amely elsősorban erre a célra szolgáljon, akkor rá kell mutatnunk a kötött birtokokra, amelyeknek érdekükben is áll, hogy történjék valami ezen a téren, mert a kötöttforgalmu birtokok, a mai termelési rend mellett, képtelenek megfelelni annak a rendeltetésnek, hogy a mezőgazdasági kultúrát megfelelő intenzitással fejlesszék. Meg kell jegyezni, hogy a kötöttforgalmi birtokok közé sorolom a hitbizományi és egyházi vagyion kívül az összes alapítványi, az összes vármegyei és városi ingatlanokat is.

Megbízható statisztika szerint Magyarországon 3,786.000 katasztrális hold kötöttforgalmu birtok van, amelyből 1,000.000 holdnál valamivel több az erdő, úgy, hogy körülbelül 2,700.000 kath. hold kötöttforgalmu birtokkal kell számolnunk. Nem gondolom, hogy ezt a területet, mint egészet, ilyen telepítési program kiinduló pontjává tegyük. Ennek bizonyos százaléka azonban, amely a helyi szükségletekhez képest változik

— Ez már részletkérdés — e telepítési program kidolgozása rendjén, mindenestre tekintethe veendő. Ez a telepítési program, ha helyesen van kidolgozva, a munkanélküliség, még pedig, nemcsak, elsősorban a mezőgazdasági, hanem az ipari, sőt bizonyos fokig a szellemi munkanélküliség levezetésére is alkalmas.

Mivel pedig, az ilyen telepítési program feltétlenül megköveteli azt, hogy a termelőhelyek a piacokkal megfelelő összeköttetésbe kerüljenek, hogy a termelőhelyek megfelelő intenzitással művelhetők legyenek, hogy bizonyos, a helyszínen fogantatosítandó földmunkák is elvégeztessenek: gondolkodunk kell azon is, hogy vajon nem volna-e helyes a munkakényszer bevezetése, különösen talán azokban a fiatal kategóriákban, amelyek ma a munkanélküliségnek igen tekintélyes hányadát teszik. Miután végeredményben pénzkérdés az egész és a munkabérek fizetésére kellő tőke még hosszú ideig nem fog rendelkezésre állni és ilyen investíciós programok hitel útján meg sem valósíthatók, ennek következtében, a munkakényszer gondolatával lehet is — szerintem kell is foglalkoznunk.

Természetes, hogy ezekkel a kérdésekkel kapcsolatban még sok egyéb kérdés is megoldandó, de a munkanélküliség csupán a magyar földön keresztül vezethető le és ezzel egyidejűleg még azt a magasabb szociális célt is biztosíthatjuk, hogy ebben az országban minél több önálló életképes porta legyen.

seinek nesztét, halk hangoltságukat, hogy amidőn elhangzott az utolsó kip-kop, felsirjon a hegedűn a:

Csak egy kis lány van a világon!... Hasonlíthatnánk egy örök ifju apához, ki egyenlő szeretettel öleli magához összes gyermekeit, munkára serkenti őket, egyiket-másikat megdorgálja érdeme szerint, velük van, ha kiruccannak, együtt érez a szívükkal, mikor az első szerelem hóhérré lilimoi nyiladoznak bennük s igen nagyon megtudja siratni édes bányászgyermekét, ha meghaltak. Ilyenkor mély fájdalommal osztozik valamennyi harang, melyeknek az egész várost betöltő zúgása egyszerre elcsitul, hogy néma, áhílatos csendben hallgassák a hegyek, völgyek, fenyvesek, aknák, tárnák, házak és emberek az ő mélységes fájdalom felzokogását.

Ott örködik fatornyában az ő jó gyermekei fölött évszázadokon keresztül békés nyugalomba, míg egyszer csak idegen, lopakodó árnyakat lát, melyek megülik a várost, a csendet szokatlan ajku morajlás ver fel, a kanyargó kis vonat ziháló mellet, megfeszített erővel viszi messze s ki tudja merre a legjobbakat... Egyszer aztán, nem is nagyon sokára, hozzá is fellopakodik a toronyba egy ilyen csuf, gyáva árny, megragadja s letaszítja alá a mélybe. Ott fekszik üdött sebektől az országút sarában, míg egy jószívű, öreg bácsi megszanja, magához veszi, gondolja s egy szép napon utjára eresztli, hogy a csonkhaza legöregebb bányavárosában — Salgótarjánban — keressen menedéket, esetleg egy állandó lakóhelyet.

A „klopacska” bányászébredő száraz jávorlából készült, egy-két méter hosszú, lapos ovál szelvényű deszka, mely spárgán két kampóra akasztva függ, kopogás közben egy középből kiinduló madzaggal lesz rögzítve, hogy ne himbázzék. A kopogás fából készült kalapáccsal történik. Ez volt a bányászok és jelzője, ennek hangjára indultak munkába, az aknába szállás előtti imára, ez jelezte a bányamester érkezését és egyben a felolvasás kezdetét, ez adta tudtát a beszállítás idejét, a külszinen dolgozóknak a reggeli vagy ebédszünet kezdetét és végét és ennek vidám kopogása muzsikálta a munkások örömeit befejezését. Ez szólt meg, ha a bányában halálos szerencsétlenség történt, ha a telepen tűz támadt s ennek a hangja kísért a bányász utolsó útján. A félvidék bányavárosában, minden telepen volt egy ilyen bányászokopogó, sőt régente a salgótarjánvidéki telepeken is. Annára összeforrott a bányászattal, tradíciójává vált, hogy csak nagynevezet tudta az utóbbi évtizedekben kiszorítani a sip, a sziréna. Öreg bányászok, kik ősiparukra, bányász mivoltukra mindenkor büszkéek voltak, sehogysm tudták megszokni a gyári szirénát, mindig azt dörmögtek: Nem vagyunk mi gyári munkások, hogy minket duda szólítsasson.

A selmeczi „klopacska” azonban ilyen telepi funkciókat nem töltött be. A bányakincstár kihasználva Selmeczbánya mély völgyben húzódó felkérését, egy toronyklopácskát létesített évszázadokkal ezelőtt, melynek az volt a rendeltetése, hogy a hegyek oldalához szerte-szórta ragasztott kis vískókban lakó bányászait egészséges alvásokból felébressze s munkába indulásra serkentse. Mivel az első munkas ak hajnali fél négy órakor kezdődött, a bányászokat már két órakor kellett ébresztetni, hogy a hegyekből az egyes bá-

Nagy kereseti lehetőséget nyújtunk szövöttroletta eladásával foglalkozóknak HUNGÁRIA Rolettaüzem Budapest, Vámbáz-körút 4.

nyatelepeket idejében elérik. Két órakor tehát megszálalt a kopogó s három különböző ütemű kopogással pont egyegyed órát szált. Az első öt percben lassu, két ütemes kopogással tapintatosan rázogatta a mélyen alvókat, a második öt percben három ütemű, gyorsabb tempóval igyekezett a kábult fejekből az álmot kivenni s a harmadik öt percben négy ütemű, gyors kopogással serkentette őket az öltözködére, reggeli fogasztásra és indulásra. Ezenkívül megszálalt a toronyklopacska még tűzvész alkalmával s bányásztek temetésekor.

Ezt a kopogó-tízlet rendszerint nyugtérás bányász töltötte be, ki ott lakott a toronyban s az ingyen lakáson kívül havi hat aranykoronát fizetést kapott. Ezt a fizetést akarták a „vitéz” megszálaltok megtakarítani, ezért a „csékely” összegért szüntették be azt az évszázados tradíciót, mely nélkül Selmeczbánya már épen úgy nem volt elképzelhető, mint az európaeserte híres kálváriája, vagy óvára és leányvára nélkül. Pedig lett volna miből fedezniük ezt a „nagy” fizetést, mert eltekintve minden más rengeteg kulturértéktől, melyhez oly könnyűszerrel hozzájutottak, még kirabolták azt az aranydus tellért is, melyet a magyar kincstár féltve őrzött és tartalekelt a maihoz hasonló inaséges időkbe.

A legutolsó, a megszálaltok által sárba dobott klopacska, az áthozatal megkönynyítése céljából felére kicsinyítve elkerült a csonkhaza felvidéki bányavárosába, Salgótarjánba. Menedéket kér itt, a selmeczi emlékekkel telített s fekvésben is Selmeczbányához hasonlatos helyen. A menedéket hálás akar lenni s ma, szombaton este 9 órakor, a katonai takarodó lefújása után, a lövészklubház erkélyéről egyegyed órát meg fog szólalni, hogy felelevenítse a kedves, ősi bányafészekben eltöltött idők emlékeit mindazokban, kik ma is szívesen gondolnak az Alma mater-re, vagy szülővárosukra. De emlékeztetni akar minőnyájunkat arra is, hogy ősi tradícióinkat féltve őrizzük meg magunknak, mert valahányszor egyet közülük elhagyunk, évezredek hazánk patinás multu pillérjeit döntögetjük le velük. A klopacska menedéket kapott, vajon itt fogja-e a bányásztradíció?

Ezt fogja egyuttal ma kérdezni Salgótarjántól!

Kip kop... kip kop... hallik a vak éjben
A kopogó hangja...

Kk.

Hírek és különféle

Személyi hír. Dr. Förster Kámin polgármester nyári szabadságáról f. hó 8-án visszaérkezett és átvette hivatali vezetését.

Átmenekült a selmeczi „klopacska.”

Kip kop... kip kop... hallik a vak éjben
A kopogó hangja,
Mintha bucsut dalna,
Kisér le a sötét akna mélybe.

Kedvesem hü szerelme, ha kisér
Szűk sziklafalakban,
Vészelt vájlatokban,
Utam mentén a halál is kitér.

Szeress tehát, szeress mindig arám!
Hűségem lesz bére,
Boldogság az éke,
Ha szerencsém visszahoz az aknán.

Az ősi bányaváros, Selmeczbánya évszázados tradícióinak egyike volt a bányász kopogó. Tompán csengő hangja fel-felhangzott minden munkanap mély éjjelen, hogy felkeltse s munkára serkentse a mindenkor bányásznemzedéket, de mélabusan fel-felzokogott, valahányszor bányászt vagy főiskolást temettek. Annaira összeforrott a várossal, annak csendes, békés polgárságával, hogy bármely időben és bármily okból a felcsendült, tiszteletet, áhítatot váltott ki. Kora hajnalokon, két órakor, ha megszálalt fatornyából a völgyben kilométerekre elkigyózdó város fellett s a szemben levő hegyoldal három-

négyszeres visszhanggal felelt vele, egy kedves, elbűvölő hangjátékok produkált. Ilyenkor a két kávéház záróra-utáni vendégei önkéntelenül behúzták nyakukat a válluk közé, szörnyen bánva és restelve, hogy ilyen késő éjszakáig kimaradtak, mikorra a szegény bányász már kipihen-ten új munkanapja megkezdéséhez készült. A többi polgár, ha véletlenül épen akkor ébredt fel mély álmából, boldogan vette tudomásul, hogy még van néhány órácskája az áldott pihenésre s megelégedetten fordult a másik oldalára. Ha hangjával itt-ott felkereste egyik-másik szerelmes, selmeczi kis lányt és simogatóan, lágyan felébresztette szép álmából, hogy elfeküdt tagjait a pihentekkel felsejélje, azt oly finom tapintattal tette, hogy a bájos szökeség egy édes mosollyal honorálta, mely egyben a még tündöklőbb álombaringásnak legfényesebb bizonyítéka volt. És hányszor volt cin-kostársra a szerelmes ifjunak, ki kicsalván a Hungáriából az öreg Balogh Laci primást néhányad magával, leplezte játékos csevegésével az ablak alá surranók lépé-

ment hozzá, az ölébe ült és bársnyos kezével simogatta az arcát.

— Ugy-e, nem hagysz el soha? — kérdezte lány, szerelmes hangon.

— Soba, egyetlenem! — Biztosította Pista szenvedélyesen. Ajkuk forró csókban forrt össze.

— Megtennél valamit értem?

— Mindent a világon!

— Akkor...

Eddig tartott az álom. A leányalak köddé foszlott és a sutgó kérdés érthetetlen szavakba olvadt.

— Furcsa, hogy a cirógatást még most is érzem! — gondolta az álomnak ebben a megmagyarázhatatlan állapotában. — Hallom a szavakat, ha nem is értem őket...

A simogatás nem akart szünni és a beszéd mindjobban érzelhetővé vált. Végre egészen öntudatra ébredt s még most is érezte arcán a puha leánykéz melegét. Zokogó hangokat hallott. Hirtelen felült. Koromsötétség vette körül.

— Van itt valaki? — kérdezte. Sírásból elcsukló hang felelt:

— Mentse meg őt!...

— Tessék?... Mi történt?...

— Mentse meg őt!... Agyon akarják lőni!...

Agyonlőni? Az Isten szerelmére, kiről beszél?

— Elfogták, amikor beakart lopódzni a házba... Ki akarják végezni!...

— De hát kiről van szó?... Nem értem az egészet!... Ki van itt a szobában?

— Pista tapogatódzva megkereste kis zseblámpáját és körülvilágította a szobát. Ágya mellett térdelt egy fiatal leány. Arcát végigszántották a fájdalom könnyei. Azonnal megismerte. Ugyanaz a bájos arc volt, melyet álmában látott. A kis zászlósnak nagyot dobbant a szíve. A leány megragadta Pista kezét, arcához szorította, úgy könyörgött tovább:

— Ugy-e, nem engedi, hogy agyonlőjék?!

— Nem tudom miről beszél... Nem mondaná el értelmesen?...

— Az apám... — tördelte a lányka. Nem tudom miért jött vissza... Nem engedtek hozzá... Be akart jönni a házba és elfogták!...

— Tyűh. ennek fele sem tréfa! Ugy látszik spiont fogtak! — kiáltott fel Pista.

— Nem!... Nem spion!... — tiltakozott kétségbeesetten a leány, — Az apám!... Mentse meg, ha Isten ismer!

A zászlós kiugrott az ágyból és magára kapta a zubbonyát.

— Hol az öreg.

— A nagyapám? Alszik... Nem mertem felkelteni... Megölné az izgalom.

— És hol a kapitány.

— Lent az udvaron, az apámnál... Ő fogta el és agyon akarja lövetni!...

Pista lesietett az udvarra. Még jókor érkezett. Hamvas ép most állította fel a négyszöget, hogy a fogolyt kivégeztesse.

— Mi történt? — kérdezte a zászlós.

— Spiont fogtunk! — felelte Ham-

vas kapitány. — Nem akarja megmondani mit keres itt, hát végzünk vele!

— Megmondta, hogy kicsoda?

— Nem vall egy szót se!

— Tudod ki ez?... Doktor Kohanovszky, a házigazdánk fia!...

A fogoly felvetette a fejét.

— Honnan tudja a nevemet? — kérdezte hevesen.

— A lányka mondta.

— A lányom?... Marja itt van? Hát nem halt meg?...

A kérdések sürgetően törtek elő a torkából. Pista felelet helyett csendesen Hamvas karjára tette a kezét.

— Százados ur — kérlette — Ne hamarkodj el a dolgot! Vigyük a házba a fogolyt, kérdezzük ki újra! Ha spion, később is kivégeztetheted, de ha ártatlan... —

Gyurka igazi ur volt, érző lélek lakott benne. Dehogy akart ő kegyetlen hóhérra lenni egy embernek, aki — Isten tudja — talán tényleg ártatlan.

— Gyerünk! — rendelkezett és két katonával közrefogva, bevezette a házba.

— Beszéljen! Ki Ön és mit keresett itt?

— A másik ur helyesen mondotta, doktor Kohanovszky vagyok... Az egyik frontkórház orvosa... Sebesültek mesélték, milyen rémes ütközet folyt kastélyunk környékén. Tudtam, hogy az apám és nagyobbik lányom itt maradt... Ez a tudat nem hagyott nyugodni. Elszöktem a kórházból és ezer veszély között átsontam az állásokon. Senki sem vett

észre. Azt hittem már, hogy akadálytalanul hazajutok, de itt elfogtak az örök... Kétségbeestem... Házunk idegen megszállás alatt, bent a házban koromsötétség... Ugy éreztem, hogy megszakad a szívem... Ha szeretteim elpusztultak, az én életemnek sincs tovább értelme... Kivántam a halált, ezért nem vallottam semmit... Tudtam, hogy mint kémet felakasztanak, vagy agyonlőnek...

A két tisztet őszinte részvét foglalta el. Egyikük sem tudta, mit mondjon, pedig ezer kérdés toladott az ajkukra. Kohanovszky lassan Pistára emelte szemét, melyben kétség, remény, várakozás váltakozott.

— Ön a lányomról beszélt... Hát él még?...

— Nincs neki semmi baj! nyugtatta meg a zászlós. — Atyjának sem. Ő nyugodtan alszik, nem is sejti, hogy fia a halál árnyékában áll!...

Pista az ajtóhoz ment és kisvártatva kezén vezette be Marját. Apa és lánya a következő pillanatban zokogva tartották egymást átölelve. A kapitány félrefordult, hogy eltíkolja meghatódottságát, aztán egy intéssel elküldte az őrköt.

Kohanovszky katonásan összeütötte a bokáját.

— Köszönöm! mondotta röviden — De nem nagamért, hanem őértük, akiket szerettek!...

Marja csendesen Pista mellé húzódott, megfogta mindkét kezét s mélyen a szemébe nézett. Abban a két barna szemben fenséges ígére ragyogott... Egy életre szóló boldogság ígérete...

És ez az ígért teljesült!...

Beretváspasztilla a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja.

Magyarok Nagyasszonya.

Irta: Igmándy Géza.

Ezer esztendővel ezelőtt, amikor az új Magyarország kezdett elhelyezkedni Európában, a szomszéd országok népei azért néztek ferde szemmel rá, mert a lobogós-kopjás ázsiai nemzet nem ismerte Krisztust és szilaj harciassága, úgy elűtött a többiétől, hogy állandó rettegésben éltek miatta. Szent István királyunk lángeszre vette észre először ezt a veszedelmet s hogy megakadályozza a keresztény Európa szövetségét a pogány magyarság ellen, hittérítőket hívott az országba.

A kemény és ősei hagyományát őrző nemzet azonban nem akarta meghajlítani a térdét az „Új-Isten” előtt, aki a szeretlet, alázatosság és megbocsátás Istenének tünt fel szentében, holott a „Magyar Isten” a harc, a bosszuállás és büszke ráartatlanság képviselője volt. A szent király ekkor döbbsen rá arra, hogy a keresztény és pogány magyar hit szinte hajszálpontosan megegyezett az erkölcös és családi élet tisztaságában, aminek egyenes következménye a nő, különösen pedig az anya megkülönböztetett tisztelete.

És ezzel nyerte meg az erdei forrás fölött fehér mént áldozó népét Krisztusnak.

Az idegen papok szavára azonnal feleltek, miből arról a szentséges, tiszta Asszonyról beszéltek, aki egyetlen fiát feláldozta az emberiség megmentésére. Ez a magyar természetben gyökerező áhitatos tisztelet fogta meg Krisztus hitének a magyart. Ha olvasgatjuk a régi, megsárgult krónikákat, lehetetlen meghatódottság nélkül elgondolkozni az ezer éves multon, amely viszonylagos durvasága és szívtelen eszközei mellett is mekkora rajongással és megbecsüléssel emlegeti Krisztus anyját.

Szent István király augusztus 15-én Szűz Máriának, a Magyarok Nagyasszonyának ajánlotta fel birodalmát; ettől kezdve a külföld előtt is Mária országaként szerepel Magyarország.

A szilaj nyughatatlan vérű magyarság talán sohasem tört volna bele Krisztus hitébe, ha őseink nem ismerik meg Szűz Máriát, akinek a képe a harci zászlók, címerek és pénzek ékessége lett. A Nagyboldogasszony védte a népek véres harcaiban nemzetünket, amely lassanként bozzásimult az európai szokásokhoz, miután Krisztus hite és a Nagyboldogasszony tisztelete lenyesegelte róla azt az édességet és kirívó ellentétet, amely elválasztotta új környezetétől. Tehát nem csak erkölcsi, életfelfogásában és jellemében változtatta meg a kereszténység a magyarságot, hanem rideg történelmi tényként is bebizonyosodott, hogy Szűz Mária tisztelete és különleges helyzete mentette meg a szomszédos és egyéb európai országok haragjától, amely le akarta gázolni az új hazát alapító nemzetet.

Eljegyzés. Balogh Mancikát, Balogh István „Máv” segédlistás bájos leánykáját f. hó 7-én eljegyezte Barthó Rezső városi végrehajtó.

Kuriai ítélet, amely felmentéssel végződött. Két évvel ezelőtt a város nagy érdeklődése mellett tárgyalta a balassagyarmati kir. törvényszék Dr. Spielberger Zoltán fogorvos és Fenyves Lilly bűnügyét. Megtartott törvényszéki tárgyaláson a sértett vallomását fogadta el beigazoltnak a bíróság és ezért a Fayl tanács Dr. Spielberger Zoltánt elítélte. Az ügy fellebbezés során a budapesti kir. ítélőtábla elé került, amely a törvényszék ítéletét azon a címen változtatta meg, mert a sértett vallomása az ujonnan elrendelt bizonyítás során megbízhatatlannak és több lényeges körülményre vonatkozólag valótlannak bizonyult. Ennek következtében a törvényszék marasztaló ítéletét megváltoztatta és Dr. Spielbergert az ellene emelt vád és következményei alól felmentette. A főügyész az ítéletben megnyugodott. Sértett apja Fauereig Jenő salgótarjáni lényképész a pótmagánvádat átvette s így került az ügy a kuriahoz, mint legfelsőbb bírósághoz. F. hó 10-én tárgyalta a kuria az ügyet, mi-

kor is a pótmagánvádi semmisségi panaszát elutasította és a tábla felmentő ítéletét helybenhagyta és Dr. Spielberger Zoltánt végítéletében felmentette. Salgótarján közönsége nagy érdeklődéssel figyelt az ügy menetét. Az elhangzott kuriai ítélet végleg rehabilitálta az ártatlannul meghurcolt szimpátiás fiatal orvost.

Egy iskolás leányt teljes ellátásra elvállal tanítónő. Cim a kiadóban.

Idegos embereknek és lelki-betegeknek az enyhe természetes „**Ferenc József**” keserűvíz rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Világhírű ideggyógyosok véleménye alapján a **Ferenc József** víz használata az agy és a gerincvelő megbetegedéseinek is kiválóan ajánlható. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Párisi és látrai tanulmányut. A MEFHOSZ Idegenforgalmi és Utazási Irodája szeptember 2-án rendezi hatodik 15 napos, rendkívül kedvezményes párisi tanulmányutját és szeptember 2-án második 8 napos autocar kirándulását a felvidékre. Jelentkezni lehet az Utazási Irodában minden nap d. u. 4-7-ig (IX. Ferenc körút 38. fsz. 2. Telefon: 872-74) levélben is. Érdeklődőknek prospektust díjtalanul küld az Utazási Iroda.

Hadiárva-ösztöndíjak. Az 1932. 1933. tanévben ösztöndíjban részesülhet középiskolai vagy főiskolai tanulmányi vagy tanoncképzés ideje alatt a nem hivatásos állományba tartozott katona hadiárva és a nem hivatásos állományból származó, legalább huszonöt százalékos hadirokkant gyermeke, ha középiskolai, vagy főiskolai tanulmányok esetén életének 24-ik, tanoncképzés esetén pedig életének 20-ik évét még nem töltötte be és jeles, vagy (kivételesen) jó eredménnyel végzett, szülője, vagy ellátásra köteles más hozzátartozója és maga a gyermek vagyontalan keresetű, illetve jövedelmük sem számoltató. Az ösztöndíj összege főiskolai hallgatók részére évi 80 pengő, középiskolák négy felső osztálya tanulói részére évi 70 pengő, négy alsó osztályának tanulói részére évi 60 pengő, iparos-, kereskedő- vagy kertésztanoncok részére évi 50 pengő. A kérvényeket bélyegmentesen 1932. évi október hó 1-ig a belügyminiszterhez kell intézni.

Máriát dicsérni hívek jöjtek! Katholikus Testvéreink!

Ezeréves szép hazánk nagy nehézséggel küzd. Az ádáz ellenség nemcsak testileg, hanem lelkileg is tönkretesz. Nincs itt a földön senki, aki megértene minket és segítene rajtunk. Még az ég is beborult felettünk és elrejtette a Hajnali szép Csillagot. Pedig csak Ő adhat segílyt és vigaszt nekünk.

Mutassuk meg, hogy szívvel-lellekkel Mária országának gyermekei vagyunk, jöjjetek minél többen ezeréves szép hazánk Nagyasszonyának hódolatára a szentkúti szűz Anyához. **Augusztus utolsó vasárnapján** (28-án) nagy könyörgő

zarándoklatot

vezetünk a salgótarjáni hívek részére.

Gyülekezés reggel fél 7 órakor a tábori mise helyén (játsszótér) innen vonulunk fel zárt sorokban a nagyállomáshoz, ahonnan 8 óra 11 perckor indulás. Érkezés Nagybátönyba 8 óra 37 perckor, innen gyalog Szentkútra. Ott lesz nagymise, szentbeszéd délutáni litánia. Vissza-indulás Szentkútról 6 órakor, Nagybátönyból 8 óra 4 perces vonattal hazajövet.

Kérjük a résztvevőket, hogy a ferences atyáknál jelentkezzenek, hogy idejében tudjunk elegendő vasúti kocsikról gondoskodni. Egyben kérjük, hogy gyertyát mindenki szerezzen, mert visszajövet gyertyás körmenettel vonulunk a tábori oltárhoz, hol rövid szentbeszéddel végződik a bucsujára.

Ferences Házfőnökség.

Magyarországról, romlott hazánkról, ne feledkezzél meg szegény magyarokról.

Salgó és Tarján.

Salgó (ül a kávéházban. Ezt ugyan senki sem hiszi el nekem, mert ki ülne ma kávéházban.)

Pincér: Alázatos szolgája Salgó ur!.. Parancsol?

Salgó: Hozzon egy kaszinót!

Pincér: Igenis kérem... alássan! (Hoz egy pohár szódavizet.)

Salgó (dühösen) Mit hozott nekem? En kaszinót kértem! Egy egész kaszinót!

Pincér (szolgálatkészen) Üveggel?!

Salgó (mégdühösebben) Igen üveggel! Üveg ablakkal! Egy szép emeletes kaszinót.

Pincér (a legdühösebben el.)

Tarján (jön) Jónapot Salgó ur! Hogy érzi magát?

Salgó: Ha magát látom mindig jobban... Tarján: Édes polai

Salgó: Hagyja, nem fejeztem be. Mindig jobban elmegy a kedvem az élettől. Pedig de szép az élet!

Tarján: Szemtelen! Nélkülem nem lehetne egy egész város.

Salgó: És magával talán igen, mi? Maga sulykdobó! Maga, maga... Remecz.

Tarján: Velem igen! Maga — Donogán!

Salgó és Tarján az — Salgótarján! No nem? (hosszan rázzák egymás kezét.)

Salgó: Gyerünk ki a kávéház elé!

Tarján: Minek?

Salgó: Kint melegen süt a nap — hogy melegen üdvözlöljük egymást.

Tarján: Akkor inkább gyerünk egy sarokba!

Salgó: Hát azt miért?

Tarján: Hogy egyszer már én is sarokba szoríthassam!

Salgó: Mondja, olvassa maga a Reggeli Ujságot?

Tarján: Hogyne! Minden reggel olvasok ujságot!

Salgó: De a Reggeli Ujságot, ahol a Hacsak és a Sajó veszekednek!

Tarján: Jó vicc! Melyik ujságban nem veszekednek?

Salgó: Maga szerencsétlen olimpikon! Hát nem érti? Mi csak paródia vagyunk!

Tarján: Kikérem magamnak! Én nem vagyok paródia! (lármázva) Nem vagyok! (csendesen) Csak még azt mondja meg, mi az a paródia?

Salgó: Mit szól az olimpiai eredményekhez?

Tarján: No mit szól? Hát lehet ahhoz szólni valamit?

Salgó: Mindennek az ujságok az okai!

Tarján: Ujságok? Hát annyi ujdonság volt ott, amiről a magyarok nem tudtak?

Salgó: Eh! Nem ujdonság, hanem ujság! Lap! Napi lap!

Tarján: Azok is versenyeztek?

Salgó: Dehogyan versenyeztek! Megirták az eredményt! Ezt nem lett volna szabad!

Tarján: Olvassa maga a „A Munkát”?

Salgó: „A Munka”-t ne olvasnám! Alig várom a szombatot!

Tarján: És olvasta benne az olimpiai eredményeket?

Salgó: Nem!

Tarján: No látja! „A Munka” a legbecsületesebb ujság! Ha jót nem írhat, rossz hírekkel nem izgatja a publikumot.

Salgó: De azt olvastam, hogy a balatoni Anna-bálon városunkból is volt három agglégény körülnézni!

Tarján: Miért kellett az Anna-bálra menni körülnézni, mentek volna a Pipisre! Onnan is szép a kilátás!

Salgó: De Tarján! Az Anna-bál az nem egy hegy, az egy mulatság! Azért mentek, hogy a lányok között nézzenek szét. Leánynezőbe mentek!

Tarján: Hallja? És ezt nevezi maga mulatságnak?

Salgó: Tudja-e, hogy tűzoltóink Győrbe mentek?

Tarján: Olyan nagy tűz van Győrben, hogy már Salgótarjánból is mennek oltani? Szegény Győr!

Salgó: Nem tűzet oltani mentek! Versenyezni!

Tarján: De akkor nem értem, hogy miért nem oltanak?

Salgó: Mondom, hogy nincs tűz!

Tarján: Nekem mondja! Nincs tűz ott, ahol leég a német, a spanyol, az osztrák, a román és a cseh?

Salgó: Hosszu ősz lesz az idén?

Tarján: Honnan tudja?

Salgó: Onnan, hogy már most kezdődik!

Tarján: Hallotta, hogy a Fodornak szobrot emelnek?

Salgó: a városi Fodornak?

Tarján: Nem! A fővárosinak?

Salgó: És miért emelnek szobrot?

Tarján: Hogy példakép legyen!

Salgó: Példakép? Hát mi volt? Hadvezér, vagy miniszter?

Tarján: Ki pályázik ma ilyesmire?

Salgó: Hát akkor miben mutatott példát?

Tarján: Miben? Nem tudja? — Hogy hogy lehet sokat keresni!

Salgó: (látja, hogy Tarján felkel) hová siet úgy Tarján ur?

Tarján: Megyek fizetni a szükségadomat!

Salgó: Ne beszéljen bolondot, most nincs is hivatal!

Tarján: Nem baj! A pénzt mindég elveszik!

Salgó: És mennyi pénze van, hogy ennyire siet?

Tarján: 10 fillér! I. osztályra kitelik.

(Krónikás)

Olcsó ruhaanyag a falusi népek. A kereskedelemügyi miniszter által létesített Árellenőrző Bizottság hosszas tárgyalások után megállapodást hozott létre a textilgyárakkal és kereskedőkkel a legszükségesebb ruházati anyagok lényeges olcsóbbítása tekintetében. E megállapodás szerint a falusi nép részére a pamutszövetek, a férfi és női gyapjuszövetek, a bekecszövetek és a fejkendők eddigi árát lényegesen leszállították, úgy hogy ezentul igen olcsó árban juthat hozzá még a legszegényebb földműves is a ruházati és fehérneműanyagokhoz. Az ilyen olcsó árú márkával látják el és ez a márka tartalmazza a fizetendő legmagasabb árat is. Természetesen a hivatalos márka csak arra a szövetre vagy egyéb anyagra kerül rá, amelyik minőségben is megfelel a kikötött követelményeknek.

Értesitem barátaimat, ismerőseimet és a nagyérdemű közönséget, — kik az Órangyal gyógyszerertárban eltöltött négy esztendei közegészségi szolgálatom alatt bizalommal voltak irántam — hogy Tisch Gyuláné Fő-utca és a Szénatér sarkán levő

illatszertárát

átalakítva és e szakmát illető

mindennemű áruval átvettem és **ADRIA** néven tovább vezetem.

Biztosítom a t. vevőközönséget, hogy szak tudásommal arra fogok törekedni, hogy ugyanolyan becsülettel pontos-sággal és lelkiismeretességgel szolgáljam ki, mint azt eddigi működésem alatt tapasztalni volt alkalmuk.

Kérve a t. közönség szíves támogatását.

BOTTOS TIBOR

Tisztelettel:

az „Órangyal” gyógyszerért volt alkalmazottja, okl. gyógyszerész.

SPORT.

Az északi BT „fair“-díja.

Az északmagyarországi labdarúgó-szövetség testülete egy vándorserleget alapított, az úgynevezett „Fair-díjat“, melyet (minden évben annak az „ELASZ“ kötelekebe tartozó csapatnak ítélnek oda, melyből a legkevesebb kiállítás illetve kitiltás történt, vagyis a „Fair“ díj nyertese mindig az az egyesület, melynek játékosai a folyó idényben a legkevesebb durván és sportszerűtlenül játszottak s így a legkevesebb okot szolgáltatott a kiállításra, illetve kitiltásra.

A „fair“ díj nyertese ezidén a SSE lett, amit azért tartunk felemlítésre méltónak, mert egyes csapatok, kik nem a legjobb viszonyban vannak a fentebbi egyesülettel, ugyiszlóván sportot üznek abból, hogy a SSE-nek rossz híre költse, szélteben-hosszában hangoztatva azt, hogy a SSE csapata durva, játékosai veszélyes mérkőzésre kiállni stb. stb. Igen sok csapat, mely vesztesként volt kénytelen elhagyni a küzdőteret egyéb elfogadható ok hiján ezt a kóhalmányt próbálta felhozni mentségül. Erre az igazán sportszerűtlen és mindenképen nem „fair“ eljárásra misem cáfol rá jobban, mint a „fair“-díj megnyerése, amely elismerés a legilletékesebb helyről érte a SSE-t, az északi BT részéről, ami annál értékeesebb, mivel köztudomású, hogy az északmagyarországi labdarúgás korifeusai általában nem tulságosan nagy kedvelői a mátravidéki egyesületeknek s így a SSE-nek sem.

A „Nemzeti Sport“ is megemlékezett a „fair“ díj odaítéléséről megjegyezve, hogy a folyó footballszezonban a SSE-nél történt a legkevesebb kiállítás, illetve kitiltás. A magunk részéről csupán annyit fűzünk hozzá ehhez a hírhez, hogy a SSE-nél egyáltalában nem történt ezidén egyetlen egy kiállítás, illetve kitiltás sem. A tavalyi bajnokcsapat megmutatta, hogy ha ezidén kevesebb szerencse is kísérte és csupán a második helyet tudta biztosítani magának, játéka szép és sportszerű volt, amit megiszívelhetne sok más egyesület is, mert ha minden csapat tekintettel lenne arra is, hogy a győzni-akarat mellett távollatartsa magát a durvaságot, sportszerűtlenséget és minden csapat figyelemmel lenne arra, hogy a pályán fokozott fegyelmet tanusítson, mindjárt kevesebb lenne a footballsport ellenségeinek száma és azok a rosszakarató megjegyzések, hogy a labdarúgás veszélyes, durva, sőt néha életveszélyes sport egy szeriben megszűnnének. (H.)

Salgó Serlogcsoporth válogatott—SBTC 2:1 (1:1). Biró: Tóth.

Nehéz küzdelem után a sokszor tehetetlen SBTC vesztessen hagyta el a pályát. A válogatottak a multkorinál jóval sikerültebb összeállításban, az SBTC pedig tartalékosan indult a küzdelemben. Az első tíz perc az SBTC térfelén játszódott le aztán felnyomul az SBTC, sikerül kisse megroppantani a válogatottakat, de az eredményt mégis ők érik el a 27. percben Ipacs góljával. 1 perc múlva kapuelőtti kavardásból öngólt vét a válogatott. 1:1. Utána középjáték a jellemző s az SBTC szép összjátéka s a válogatottak egyéni kitérései eredménytelenek maradnak. A II. félidő legnagyobb részét az SBTC tartja kezében s Stürbic, Takács, Petre szép lövései csak úgy hullnak pontosan a Kerdí kezébe s ami véletlenül nem megy a kezébe, azt nagyszerűen védi. A 30. percben egy kavardásból Ipacs berugja a 2. döntő gólt. Az utolsó tíz percben az SBTC minden fölénye ellenére is tehetetlen.

A győztes válogatottak az állandó zugó buzdítás közben igen lelkesen küzdöttek. A csoport legjobbjai igyekeztek összjátékra is törekedni s ez sokszor szépen sikerült. A játékok végig kellemes hatású volt (de ezt az utolsó tíz percben igyekeztek lerontani. Sikerült is nekik teljesen!) Az utolsó percek nyomasztó SBTC fölényét úgy igyekeztek nagyon sportszerűtlenül elhárítani, hogy kirugdosták a labdát a labda feletti sűrű bozóthoz, ami mindig jelentett legalább egy percet. Egyénileg kitértek: Kerdí a kapuban, a két bekk Mocsányi s a sokszor durva Huszka; odakinn a gyors és pontos Rigó (akinek virtuskodó erőszakosságai a kapussal szemben már unalmassá váltak amellet, hogy nem is szép) to-

vábbá a göllővő Ipacs, jók voltak még Szabó, Márkus, Földi.

Az SBTC tehetetlen volt a kapu előtt, pedig Takács III, Petre, Stürbic, Orlik sokszor igen szép összjátékot produkáltak. (Kár, hogy Stürbic hamar eltáncolt Rigó tempóját.) Szabó egyáltalán nem a megszokott Szabó volt, míg Vágó jól állta a helyét, Geci jó volt, de sokszor nem gondolta meg, amit csinált. Takács IV. sem volt a megszokott nem is nagyon törte magát. A meccset épp úgy nyerte volna az SBTC is.

Előmerközés. PBÜSE—SAC 3:1 (2:0).

Nyugdíjazzák a 40 évet szolgáló tanítókat. A kultuszminiszter leiratokat intézett a kir. tanfelügyelőségekhez, amelyben utasította, hogy hívja fel nyugdíjazás iránti kérelmük beadására azokat a tanítókat, akik már 40 éve szolgálnak, vagy 65-ik életévüket már betöltötték. Ugyancsak bejelentendők azok a tanítók is, akik 34—35 évnél hosszabb idő óta teljesítenek szolgálatot.

A Gyöngyösvideki Gözmalom rt. Salgótarján és környékének piacára lisztgyártmányainak elhelyezésére kaució képes

helyi képviselőt

keres.
Ajánlatok Gyöngyöstre fenti címre küldendők.

Katholikus gyűlés Szentkúton. A Katholikus Népszövetség ma, folyó hó 13-án (szombaton) délután fél 6 órakor Szentkúton gyűlést rendez, melyen felolvasnak Czettler Jenő dr. a Katholikus Népszövetség alelnöke, Ötvös Lajos dr. a Katholikus Népszövetség h. vezérigazgatója, Harkabusz László pástói apát-plebános és Aczél József járárokszállási esperes-plebános. A gyűlésre ezuton is meghívja a katolikus vezetőköröket és népet a Katholikus Népszövetség elnöksége.

A kéményégetésért nem jár külön díj. Eddig a kéményseprők az évenként legalább egyszer kötelező kéményégetésért külön díjat számítottak fel. Most a kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint ezekért a kötelező kéményseprésekért nem jár külön díjazás a kéményseprőknek. Azonkívül a kéményeket minden hónapban úgy kell a kéményseprőknek kitisztítani, hogy a kémény aljában összegyűlt kormot is eltávolítsák.

Egy külön álló ház. üzlethelyiséggel a Fő-utca, pékkemencével és raktárral Somoskőújfaluban örökáron eladó, vagy június 1-től bérbeadó. Érdeklődni lehet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

Két iskolás gyermeket teljes ellátásra elvállalok. Cím a kiadóban.

Salgótarján m. város polgármesterétől.
7682/1932.

Pályázati hirdetmény.

Salgótarján m. város gyepmesteri teendőinek ellátására pályázatot hirdetek. Írásbeli ajánlatok f. hó 19.-én déli 12 óráig nyújtandók be.

Bánatpénz 200 pengő, mely összeg az ajánlattal egyidejűleg letétbe helyezendő.

A pályázati feltételek és szerződés tervezet a főjegyző hivatalos helyiségében tekinthető meg.

Salgótarján, 1932. augusztus 1.

Dr. Förster Kálmán
polgármester.

HIRESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban.

Másolat.

A M. kir. földművelésügyi miniszternek 84252/1932. F. M. számú rendelete.

A liszt előállításánál, valamint a lisztnek emberi táplálkozás céljára szánt termékek készítéséhez felhasznált segédanyagok forgalmának szabályozása.

A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának, tilalmazásáról szóló 1895. XLVI. t. c. 1 §-ának második bekezdésében és 12. §-ában kapott felhatalmazás alapján a belügyminiszterrel és a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve az alábbiakat rendelem.

1. §. Lisztnek és lisztből emberi táplálkozás céljára készített termékeknek előállítására csak olyan, ezekbe a termékekbe jutó segédanyagokat szabad felhasználni, amely az előállított termék tulajdonságára előnyösen hat, természeténél, illetőleg összetételénél fogva a felhasználásával készült termékek huzamosabb időn át való fogyasztása esetében is az egészségre beigazolhatólag ártalmatlan, feltéve, hogy annak ilyen célra forgalombahozatalára (készletben tartására és árusítására) valamint hirdetésére, ajánlására a földművelésügyi miniszter az érdekelt miniszterekkel egyetértve engedélyt adott.

2. §. Az 1. §. rendelkezései alá eső segédanyagok forgalombahozatalának engedélyezésére irányuló kérelmet a földművelésügyi miniszterhez kell előterjeszteni. A kérvényhez mellékelni kell a készítő (forgalombahozó) nevére (cégre) — telepe helyére — a szer elnevezésére — vegyi összetételére — alkotórészeire (a készítéshez felhasznált egyes anyagok mennyiségi arányára) a segédanyag felhasználásának módjára vonatkozó adatokat, továbbá a segédanyagoknak legalább 100 grammnyi mintáját és az áru burkolatára alkalmazott felirat (jelzés, használati utasítás) szövegét.

3. §. A már forgalomban levő segédanyagokat, — amennyiben azok az 1. §-ban megállapított követelményeknek megfelelnek, az engedély (2. §) megadásáig továbbra is forgalomba szabad hozni, illetőleg fel szabad használni, ha azok a fennálló törvényes rendelkezések szerint forgalombahozhatók voltak és amennyiben a forgalombahozatal engedélyezésére irányuló kérelmet a forgalombahozó 1932. évi augusztus 15-ig a földművelésügyi miniszterhez felterjesztette.

(2) Az ilyen termék forgalombahozója azonban az (1) bekezdésben említett átmeneti időre is köteles a készítménynek forgalombahozatalakor a burkolaton feltüntetni a készítő (forgalombahozó) nevét (céget) telepe helyét, a szer összetételét (a készítésre felhasznált anyagok mennyiségi arányát) és pontos használati utasítást úgy a felhasználás módját, mint

az egy kilogramm liszthez használható legnagyobb mennyiséget illetően.

4. §. (1) Ez a rendelkezés nem vonatkozik a liszt előállításánál és emberi táplálkozásra szolgáló termékekkel feldolgozásánál rendszeresen használt, az illető termék természetének megfelelő alapanyagokra (viz, liszt stb.) a járulékos anyagokra (konyhasó, burgonya, szárított burgonya, burgonyaliszt, gabonaneműek lisztje és keményítője, tej termékek, tojás, cukor, méz, keményítőszirup, gyümölcs, fűszerek, egészségre ártalmatlan fűszerező növények, komló stb. és egyéb ilyen természetes ízesítő, zamatosító anyag stb.) és a segédanyagokra (élesztő, korpa, ecet, citromsav, tejsav stb.).

5. §. A liszt előállításánál és emberi táplálkozás céljára szolgáló termékekkel feldolgozására bármely vegyszer ideértve a külföldi kivitelre szánt termékekkel esetleg felhasznált vegyszereket is (84.131/1932. F. M. sz. rendelet 3. §.) amennyiben a terméket közfogyasztásra használják fel — még kísérletek céljaira is — csak a földművelésügyi miniszter engedélyével szabad forgalomba hozni, illetőleg felhasználni.

6. §. 1) Aki jelen rendelet rendelkezéseit megszegi, vagy kijátsza, amennyiben cselekménye súlyosabb bentlő rendelkezés alá nem esik, az 1895. XLVI. t. c. és végrehajtása tárgyában kibocsátott 38.286/1896. F. M. számú rendelet rendelkezései szerint büntetendő.

2) A pénzbüntetésre a büntető igazságszolgáltatás egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1928. X. törvénycikk rendelkezései irányadók.

3) Az eljárás a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntető bíróságok hatáskörébe tartozik.

4) Az 1929. XXX. t. c. 59. §. első bekezdésének 3. pontja szerint szakminiszternek a jelen rendelet megszegéséből, vagy kijátszásából eredő kihágás esetében a m. kir. földművelésügyi minisztert kell tekinteni.

5) Hatósági ellenőrzés, mintavétel és szakszerű vizsgálat általában az 1895. XLVI. t. c. és végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek értelmében megy végbe.

6) Egészségi szempontból véleményt adni az illetékes tisztiorvosok hivatottak.

7. §. Ez a rendelet 1932. évi aug. hó 1-én lép életbe.

Budapest, 1932. évi július hó 8-án.

vitéz Purgly Emil s. k.
m. kir. földművelésügyi miniszter.

SZÜLŐK FIGYELMÉBE!

Tisztelettel értesitem az iskolásgyermekek szülőit, hogy az iskola idényre üzletemet frissen felszereltem és nagy választékot tartok:

gimnazista, polgárista és elemista bőr és vászon táskákból egyenlítőn hátizsákokból és kézi kasszákban. — Nagy választékban vannak intőző fehér pólók, flaneltakarók és váltás paplanok.

Polgárista leány egyenruhák, gimnazista bársapkák, Bocskay leány és előírások polgárista fiú sapkák, tornanadrágok és tornacipők gyári lerakata. — Zsebkendők, harisnyák, ruhazsámok és betűk állandóan kaphatók.

Az igazolványos tisztviselőknek 5%-os készpénz engedmény!

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Szabott árak:

Mint ezen cikkekben egyedül álló keresztyén kereskedő szíves pártfogást kér

vitéz DONÁSZY GYÖZŐ

Magyar Divatáruház. — Salgótarján.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

13 Sz. 14 V.

15 Hétfő

20 Sz. 21 V.

Páris anyaga
Fősz: LUPE VELEZ.

A caballero
bosszuja
Fősz: HOOT GIBSON.

Kieg: Drungeltől a műteremig.

Sanghai lady

Jön! Jön!
NAGYVÁROSI
FÉNYEK
Charlie Chaplin.

Kezdet: szerdán, csütörtökön és szombaton este fél 9 vasár- és ünnepnap d. n. 5, 7 és 9 órakor.